

[Axel Dam.]

lem Ret og Uret, mellem mit og dit, risikerer de at havne et meget kedeligt Sted. Og hvis de som en i sin Tid meget anset Jurist vil hævde, at de ikke kender nogen anden Maalestok for Ret og Uret end Straffeloven, er der dog i det mindste eet Tilfælde, hvor denne Maalestok lader Lovgiverne fuldstændig i Stikken, nemlig naar det drejer sig om at drøfte en ny Straffelov. Da kan man ikke komme udenom, det principielle Spørgsmaai, hvis Besvarelse sætter Skellet mellem Retsforbundet og de oportunistiske Partier, nemlig om en Lovbestemmelse kan gøre hvad som helst til Ret, eller om det er Lovgivningens Opgave at gøre Ret til Lov, saaledes at Ordene Lov og Ret igen kan komme til at staa sammen uden at skrive imod hinanden, saaledes at Retten bliver Lovens Sjel og Loven kun Rettens Iklædning, i lige saa intim Forbindelse med hinanden som Sjel og Legeme hos et Menneske.

Naar man vælger Velfærdspolitik i Stedet for Retspolitik, har man valgt noget, som er over menneskelig Evne. Villien har man nok, men Evnen mangler i en sørgelig Grad. Den ene Deputation efter den anden kommer til Lovgiverne for at kræve Hjælp af dem til kriseramte Erhverv og til erhvervsløse Arbejdere, og de faar samme Besked som Borgerne i Wessels Digt: Vi gør alt, hvad vi kan, og har vel ogsaa oftest hidtil givet det høflige Svar: Tak, velvise Mænd! Men Beundringen for og Taknemmeligheden mod de „velvise“ Mænd svækkes vist, efterhaanden som det gaar op for de nødstedte, hvor lidt disse „praktiske“, vise Mænd formaar at hjælpe os ud af den Tilstand, som deres „praktiske“ Politik har praktiseret os ind i. Og naar de arbejdsløse nu ikke længere vil lade sig stille tilfreds med Understøttelser, men som en Menneskeret kræver Arbejde, der kun kan skaffes dem gennem en Anerkendelse af deres Medejendomsret til Jorden, som vi alle skal leve paa og leve af, saa er deres Henvendelse ikke længere en Bøn om Barmhjertighed, men et Krav om deres Ret, og hvis vi sidder dette Krav overhørig og stadig vil nøjes med at give dem Understøttelse til Lediggang, skal de nok efterhaanden blive lydige for de Ideer, som et vist lille Parti er Talsmænd for.

Hidtil har det ikke saa meget været vore Ideer som vore Afstemninger, man har interesseret sig for, og vor paastaaede indbyrdes Uenighed. Denne Beskyldning træffer vi stadig fremført paa Møder rundt om i Landet af Bladene Eftersnakkere. Kræver

vi Beskyldningen dokumenteret, viser det sig, at Eftersnakkerne hverken kan sige, hvori Uenigheden bestaar, eller hvor og naar den har lagt sig for Dagen. Forebringeren er nemlig aldrig selv Ophavsmanden til denne Paastand; han har blot med Glæde lyttet til den og uden at undersøge dens Rigtighed skadefro gentaget den uden andet Motiv dertil end, at det forekommer ham lettere, hvad det unægtelig ogsaa er, at komme Retsforbundet til Livs ved giftige Angreb paa Personerne end ved saglig Kritik af Ideerne. Vore Ideer er jo simple og klare; derfor afviser man dem som taagede og uklare. De vinder stadig mere og mere Fremgang ude i Befolkningen; derfor siger man, at de ingen Fremtid har . . . . .

Formanden: Hvis disse Ideer er saa klare, er det jo ikke nødvendigt for det ærede Medlem at fordybe sig saa stærkt i dette Emne, der ligger en Del udenfor den Debat, der skulde føres her i Dag.

Axel Dam: De er alene bygget paa dette klare Retfærdighedsbegreb: enhver sit, og derfor kalder man os Uretspartiet. Vi vil gennemføre Respekt for den virkelige Ejendomsret; derfor siger man, vi vil afskaffe Ejendomsretten. Vi vil afskaffe alle Skatter — det maa jeg vel nok tale om —, derfor siger man, vi vil indføre nye Skatter og vælte dem alle over paa Jorden, skønt vi ikke vil belaste Jorden med en Øre mere, end den allerede nu maa forrente ved Siden af de Skatter, som vi vil befri Jordbrugerne for. Som et sløvt Dyr bærer Folket alle de Skatter, man lægger paa det, ja, de fleste Mennesker aner ikke en Gang, hvor meget de plyndres for, fordi de kun regner med de direkte Skatter, som de selv maa indbetale — eller snyder sig fra at indbetale paa Skattekontoret. . . . .

Formanden: Jeg henstiller, at det ærede Medlem undlader at bruge Udtryk som Plyndring og Snyderi.

Axel Dam: Jeg skal søge at undgaa det. Jeg siger: som de selv maa indbetale; thi at man ogsaa indirekte maa betale mange andre Menneskers saakaldte direkte Skatter, fordi disse overvæltet paa Arbejdsløninger og Honorarer, det tænker man nemlig ikke paa, hvis man ikke netop er Landmand og tilmed en tænkende Landmand. Landmanden kan nemlig ikke skaffe sig Penge til Skatterne ved at forhøje Priserne paa Smør og Flæsk, saaledes som Industrien